

Binnen de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben enkele fracties de behoefte enkele vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de brief van 23 september 2014 (Kamerstuknummer 33 972, nummer 9); bij die brief zijn aan de Kamer aangeboden de nota naar aanleiding van het verslag, een tweede nota van wijziging inzake het wetsvoorstel aanpassing financieel toetsingskader en een ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling in verband met de Wet aanpassing financieel toetsingskader

De voorzitter van de commissie,
Van der Burg

De adjunct-griffier van de commissie,
Weeber

Inhoudsopgave	
I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
Vragen van de leden van de PvdA-fractie	2
Vragen van de leden van de CDA-fractie	3
Vragen van de leden van de PVV-fractie	5
Vragen van de leden van de ChristenUnie-fractie	5
Vragen van het lid van de 50PLUS/Baay-Timmerman-fractie	6
Vragen van het lid van de 50PLUS/Klein-fractie	7
II Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris	8

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de nota naar aanleiding van het verslag, de nota van wijziging en de lagere regelgeving. Zij hebben nog aanvullende vragen.

Zij hebben vragen over de situatie waarbij fondsen oneindig lang in herstel kunnen verkeren. Alleen indien er financiële meevallers plaatsvinden kan een fonds binnen tien jaar herstellen. Kan de Staatssecretaris de voor- en nadelen op een rij zetten van de herstelsystematieken mét en zonder einddatum? Waarom is het complex en lastig uit te leggen als er meerdere herstelplannen met einddatum tegelijkertijd lopen, maar is het niet lastig uit te leggen dat een fonds oneindig in herstel kan verkeren? Vindt de Staatssecretaris het wenselijk als fondsen met een gesloten systeem gaan werken?

De leden van de PvdA-fractie merken op dat het jaar 2014 een tussenjaar zou zijn op weg naar het nieuwe financieel toetsingskader (FTK) in 2015. Het lijkt er volgens deze leden nu op dat 2015 ook een tussenjaar is, omdat in ieder geval voor de premie voor 2015 geldt dat deze moet worden vastgesteld op basis van de wetgeving, de parameters en de zogeheten *ultimate forward rate* (UFR) die in 2014 gelden. Dit vinden deze leden zeer opmerkelijk. Hoe zit dat met de beleidsregel die De Nederlandsche Bank (DNB) hanteert, waarbij de premie moet bijdragen aan herstel? Deze beleidsregel komt in het nieuwe FTK immers te vervallen. Waarom kunnen fondsen niet vooruitlopend op de nieuwe wetgeving de premie voor 2015 vaststellen onder het nieuwe FTK? Zij zouden desnoods twee premies kunnen vaststellen, een onder de huidige wetgeving en één onder de nieuwe regels, waarbij zij op 1 januari 2015 kunnen beslissen welke premie van toepassing moet zijn.

Op welke manier werken pensioenfondsen die niet beschikken over het vereist eigen vermogen in het jaar 2015 aan hun herstel? Klopt het dat zij in de eerste zes maanden van 2015 geen herstelmaatregelen nemen, aangezien zij pas per 1 juli 2015 een herstelplan hoeven inleveren? Waarom lopen de huidige herstelplannen niet door tot het moment waarop fondsen op basis van het nieuwe FTK een nieuw herstelplan hebben ingediend?

Klopt het, zo vragen de leden van de PvdA-fractie, dat fondsen de kostendekkende premie kunnen dempen met verwacht rendement, met daarbij de voorwaarde voor een verplichte opslag van ten minste de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoet van het prijsindexcijfer op lange termijn (2%)? Ligt het niet meer voor de hand om uit te gaan van een groeipad van het huidige inflatieniveau naar het structurele inflatieniveau, zoals de Commissie Parameters heeft voorgesteld? In hoeverre kan er met de duratie van een fonds rekening gehouden worden? Waarom moeten ook fondsen die een lagere indexatieambitie hebben dan prijsinflatie ten minste de verwachte prijsinflatie op basis van de meest

actuele parameters FTK meenemen? Betalen de actieven dan niet te veel premie ten opzichte van de indexatieambitie die wordt nagestreefd? De leden van de PvdA-fractie vragen voorts welke maatregelen ten grondslag kunnen liggen aan het verschil tussen de feitelijke premie en de gedempte kostendekkende premie met verwacht rendement. De Staatssecretaris geeft aan dat ultimo 2013 op macroniveau de gedempte kostendekkende premie met verwachtrendement zo'n 14 miljard bedroeg, maar dat de feitelijke premie ruim 20 miljard bedroeg. Betekent dit dat er circa 6 miljard herstelopslag op de premie zat?

Kan de Staatssecretaris toezeggen dat zij voorafgaand aan de behandeling van voorliggend wetsvoorstel duidelijk geeft over het dilemma van het aanpassen van het strategische beleggingsbeleid na 1 januari 2015? Kan de Staatssecretaris zich een tekortsituatie voorstellen, waarbij het aanpassen van het strategisch beleggingsbeleid leidt tot een (iets) hoger risicoprofiel welke is gebaseerd op lange termijnherstel, juist om opportunistisch gedrag te voorkomen?

Kan de Staatssecretaris een reactie geven op de tegenstrijdige berichten en cijfers van de Pensioenfederatie aan de ene kant en pensioenconsultant AON Hewitt (in opdracht van Radar) aan de andere kant, dat het nieuwe FTK slecht respectievelijk gunstig uitpakt voor jongere generaties? Is dit verschil te verklaren door de korte termijn waarop de Pensioenfederatie zijn bevindingen presenteert, namelijk 15 jaar? Herkent de Staatssecretaris de cijfers voor de uitkeringen, premies, koopkrachtontwikkeling, verloop van de dekkingsgraad en indexatie die AON Hewitt heeft gepresenteerd?

Kan de Staatssecretaris een reactie geven op de berekeningen van de Pensioenfederatie, op basis waarvan zij concluderen dat de nieuwe eisen voor inhaalindexatie en het ongedaan maken van kortingen veel te streng zijn? Is dit bangmakerij of snijden de cijfers hout? Hoe aannemelijk is het dat een fonds er 80 jaar over zal doen om de indexatieachterstand in te lopen? Dat fonds is dan op dit moment toch bijna op sterven na dood? De leden van de PvdA-fractie constateren dat de Pensioenfederatie vindt dat er te grote buffers worden opgebouwd in economisch goede tijden, zij tonen een grafiek waarin de dekkingsgraad in het goed-weerscenario in 2042 op 400% staat. Hoe realistisch is deze presentatie? Ook AON Hewitt heeft het verloop van de dekkingsgraad in de toekomst aan de hand van drie scenario's in beeld gebracht voor een (fictief) gemiddeld fonds. In het optimistische scenario stijgt de dekkingsgraad pas in 2075 naar 150% onder het nieuwe FTK. Hoe realistisch is deze presentatie?

De Pensioenfederatie waarschuwt voor een stijgende premie in 2015 in plaats van de verwachte daling. Kan de Staatssecretaris hierop reageren? Kan de Staatssecretaris bevestigen dat voor een volledig herverzekerd pensioenfonds niet de eis geldt van een minimum dekkingsgraad van 110% alvorens (gedeeltelijk) mag worden geïndexeerd? De indexatie wordt immers onmiddellijk tegen een koopsom ingekocht bij de herverzekeraar en is daarna volledig herverzekerd zonder dat dit op de dekkingsgraad drukt.

Klopt het, zo vragen de leden van de PvdA-fractie tot slot, dat de Staatssecretaris in overleg is met verzekeraars over hun voorstel een pensioencontract wettelijk mogelijk te maken waarbinnen de aanspraken (en uitkeringen) meebewegen met de ontwikkeling van de levensverwachting? Zo ja, wat is de stand van zaken van dit overleg?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennis genomen van de nota naar aanleiding van het verslag en danken de Staatssecretaris voor de antwoorden. Zij merken op dat het enigszins onhandig is dat het verslag is vastgesteld (op 28 augustus 2014) voordat de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid op 3 september 2014 een hoorzitting

hield over het voorgestelde nieuwe FTK. De leden van de CDA-fractie hebben nog veel vragen, die voortvloeien uit de bijdragen die de commissie ten behoeve van deze hoorzitting heeft ontvangen.

De leden van de CDA-fractie merken verder op dat zij graag nog de lagere regelgeving ontvangen die nog niet aan de Kamer gestuurd is en wel bij dit wetsvoorstel hoort. Graag zien deze leden een scherpere toezegging op welke wijze de pensioenfondsen dezelfde UFR mogen gebruiken als de verzekeraars. Kan de Staatssecretaris hier nader op ingaan?

De leden van de CDA-fractie missen nog een helder antwoord op de vraag hoeveel verliezen er geleden worden als de hele rentecurve van de ene op de andere dag 300 basispunten (3% punten) stijgt. Zij lezen in de antwoorden wel wat er met de dekkingsgraden gebeurt, maar de vraag was expliciet gericht op het volgende:

- Hoeveel moeten de pensioenfondsen betalen als gevolg van rentederivaten die zij bezitten als de rente van het ene op het andere moment zoveel stijgt?
- Met hoeveel neemt dus het totale kapitaal van de pensioenfondsen af op het moment dat de rente in één klap stijgt naar – naar historische maatstaven – een nog steeds relatief lage rente?

De leden van de CDA-fractie wijzen op de bij de Algemene Politieke Beschouwingen ingediende motie van het lid Van Haersma Buma (34 000 nr. 9) over het op een aantal punten aanpassen van de voorstellen voor het nieuwe financiële toetsingskader. Deze motie verzoekt de Staatssecretaris de Staatssecretaris de voorstellen voor het nieuwe financiële toetsingskader op de volgende punten aan te passen:

- het moet mogelijk zijn om vanaf 105% dekkingsgraad gedeeltelijk te indexeren;
- pensioenfondsen moeten dezelfde UFR kunnen gebruiken als verzekeraars voor hun lange verplichtingen;
- indien er weer forse overschotten komen, moeten belemmeringen om gemiste inhaalindexatie uit te keren, weggenomen worden.

Is de Staatssecretaris bereid om deze motie uit te voeren door wijzigingen aan te brengen in de tekst van het voorliggende wetsvoorstel?

De leden van de CDA-fractie begrijpen dat verzekeraars graag zouden zien dat een wettelijke mogelijkheid ontstaat voor een pensioencontract waarbinnen de aanspraken (en uitkeringen) meebewegen met de ontwikkeling van de levensverwachting. Klopt het dat dit in het huidige voorstel niet mogelijk is en dat een levensverwachtingsaanpassingsmechanisme (LAM) dus niet beschikbaar is voor de verzekeraars?

Herverzekerde fondsen zijn een speciale categorie. Voor hen blijft gelden dat zij slechts een buffer van beperkte omvang hoeven aan te houden van circa 1% van de technische voorzieningen. Dat is verklaarbaar omdat de verzekeraar een nominale garantie geeft op de pensioenaanspraken en -rechten. Kan in het verlengde daarvan worden bevestigd dat voor een volledig herverzekerd pensioenfonds niet de eis geldt van een minimum dekkingsgraad van 110% alvorens (gedeeltelijk) mag worden geïndexeerd?

De leden van de CDA-fractie merken op dat de indexatie onmiddellijk tegen een koopsom wordt ingekocht bij de herverzekeraar en is daarna ook volledig herverzekerd zonder dat dit op de dekkingsgraad drukt. Kan de Staatssecretaris uitleggen hoe fondsen dienen om te springen met de buffer op het moment van herverzekering? Mogen zij dat uitdelen, moeten zij dat met een heel kleine indexatie uitspreiden of moeten zij nog iets anders doen?

De leden van de CDA-fractie verwijzen voorts naar de brief van de Pensioenfederatie van 27 september 2014¹ en verzoeken de Staatssecretaris antwoord te geven op de vragen die daarin geformuleerd zijn. Zij vragen de Staatssecretaris duidelijk in te gaan op het punt van de

¹ Ondershands verstrekt aan het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

risico-opslag die fondsen moeten aanhouden bij AAA-obligaties. Begrijpen deze leden het nu goed dat er geen risico-opslag aangehouden dient te worden bij derivaten? Deelt de Staatssecretaris de mening dat dit dus tot een forse uitbreiding van de derivatenposities zal leiden om die buffer voor het grootste deel te omzeilen? Zo ja, acht de Staatssecretaris dit dan wenselijk en is zij bereid om op dit punt gewoon het oorspronkelijke advies van de Commissie Parameters te volgen en geen risico opslag te vragen op AAA-obligaties?

De leden van de CDA-fractie zouden graag willen zien, in internationaal perspectief, hoeveel geld de fondsen in kas moeten hebben. Daarom verzoeken zij de Staatssecretaris aan te geven hoeveel geld een fonds in kas moet hebben als het een eenmalige belofte doet om over 10 jaar 100 euro (of de nationale munteenheid) uit te keren aan een verzekerde. Voor het gemak is er geen overlijdensrisico in het voorbeeld. De uitkering moet dus met 100% zekerheid gedaan worden. Natuurlijk dienen de noodzakelijke buffers meegenomen te worden in het voorbeeld.

De leden van de CDA-fractie zouden tot slot graag zien hoeveel een Nederlands fonds, zowel onder het huidige FTK als het voorgestelde nieuwe FTK, een Belgisch fonds, een Brits fonds, een Amerikaans fonds, een Iers fonds en een Luxemburgs fonds minimaal in kas moeten hebben voor zo'n belofte.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie merken op dat de Staatssecretaris op 26 september 2014 heeft weersproken dat het mogelijk uitblijven van premiedaling volgend jaar met voorliggend financieel toetsingskader te maken heeft. Dit terwijl in de memorie van toelichting staat dat «het wetsvoorstel en de invoering van nieuwe parameters samen zorgen voor een premieverhoging van 5%.» Dit conflicteert volledig met elkaar: wat is het standpunt van het kabinet?

Genoemde leden constateren dat het kabinet volhoudt dat de administratieve lasten van dit wetsvoorstel nihil zijn. Hoe denkt de pensioensector hierover? En hoeveel kosten zijn er reeds door de pensioenfondsen gemaakt die door steeds wisselende beleidsplannen van dit kabinet?

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

De leden van de ChristenUnie-fractie danken de Staatssecretaris voor de beantwoording van de gestelde vragen over de voorgestelde Wet aanpassing financieel toetsingskader. In vervolg hierop willen de genoemde leden graag nog enkele nadere vragen stellen.

Zij merken op dat de Staatssecretaris ervan uitgaat dat de aangepaste herstelplansystematiek in het voordeel van oudere generaties werkt, en de voorgestelde indexatieregel in het voordeel van jongere generaties. Zij stellen vast dat uit de berekeningen van de Pensioenfederatie naar voren komt dat jongeren ook nadeel ondervinden van de voorgestelde indexatieregel. Kan de Staatssecretaris een nadere reactie geven op deze resultaten? Kan de Staatssecretaris daarbij een met cijfers onderbouwd inzicht geven in de verwachte ontwikkeling van de indexatie voor jongere generaties op de langere termijn?

De leden van de ChristenUnie-fractie merken op dat uit de berekeningen van Aon Hewitt (Tros Radar) en de Pensioenfederatie (inclusief effecten aanpassing Witteveenkader) blijkt dat de premies zullen stijgen. Kan de Staatssecretaris een onderbouwde reactie hierop geven, mede in het licht van de aanname van de Staatssecretaris gezien dat de premies in combinatie met de effecten van het aangepaste Witteveenkader zullen dalen?

Kan de Staatssecretaris ook een onderbouwde reactie geven op de conclusies van het in opdracht van Tros Radar uitgevoerde onderzoek van

Aon Hewitt over de verwachte pensioenopbouw en koopkrachteffecten voor de verschillende generaties? In hoeverre vallen deze uitkomsten op basis van de eigen berekeningen binnen het verwachtingspatroon van de Staatssecretaris?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen een nadere toelichting van de Staatssecretaris op de eerder in het Verslag gestelde vraag of DNB bevoegd is om aan het fonds een andere spreidingsperiode op te leggen. Kan dit gevolgen hebben voor het beleggingsbeleid van het pensioenfonds?

Genoemde leden constateren met betrekking tot het beleggingsbeleid dat de Staatssecretaris aangeeft dat de voorgestelde indexatieregel voorkomt dat er een perverse prikkel kan zijn om bij een dalende rente het risico in het beleggingsbeleid terug te nemen. Kan de Staatssecretaris inschatten of fondsen bij een dalende rente meer strategisch zullen gaan beleggen in AAA-obligaties?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of het klopt dat deze fondsen bij een verder dalende rente profijt hebben van de waardeinstijging van de AAA-obligatie en daardoor het voor indexatie beschikbare vermogen zien stijgen. Zou een dergelijk fonds op korte termijn dan minder hoeven te korten op de indexatie om aan het lagere Vereist Eigen Vermogen te voldoen, terwijl op lange termijn toch de perspectieven op indexatie afnemen omdat het verwacht rendement afneemt en omdat het beleggingsrisico niet mag worden vergroot zolang het fonds in een tekortsituatie verkeert?

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren wat betreft de indexatieregel dat de Staatssecretaris stelt dat deze regel er automatisch voor zorgt dat bij een snel stijgende risicovrije rente niet te veel indexatie kan worden toegekend. Kan de Staatssecretaris nader toelichten of het klopt dat het overrendement boven de risicovrije rente bepalend is voor de toe te kennen indexatie, ook in situaties waarin ruim aan het Vereist Eigen Vermogen wordt voldaan? Kan de Staatssecretaris dan toelichten waarom in het ontwerpbesluit (artikel 15, derde lid) niet duidelijk wordt aangegeven dat op het verwachte bruto rendement op aandelen niet alleen de uniforme kostenafslag in mindering moet worden gebracht, maar ook de risicovrije rente?

Vragen en opmerkingen van het lid van de 50PLUS/Baay-Timmerman-fractie

Het lid van de fractie 50PLUS/Baay-Timmerman heeft met belangstelling kennis genomen van de nota naar aanleiding van het verslag en het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit financieel toetsingskader Pensioenfondsen.

Het lid van de fractie 50PLUS/Baay-Timmerman ziet als nog onopgelost knelpunt dat pensioenfondsen heel weinig ruimte hebben om hun strategische beleggingsmix aan te passen, omdat fondsen met een dekkingsgraad die onder het Vereist Eigen Vermogen (VEV) ligt hun risicoprofiel niet mogen verhogen. Het is goed dat het kabinet zich nu beraadt over een oplossing. Genoemd lid hecht er aan dat deze oplossing tot stand komt in overleg met de pensioenfondsen, zodat een praktisch werkbaar oplossing kan ontstaan, waardoor de beleggingsvrijheid van pensioenfondsen niet meer dan strikt noodzakelijk wordt ingeperkt. Is de Staatssecretaris het ermee eens dat in principe gestreefd moet worden naar een structurele oplossing voor dit dilemma? Zou het bijvoorbeeld een mogelijkheid zijn dat pensioenfondsen in de haalbaarheidstoets op grond van een aanvullende regel aantonen, dat de nominale uitkeringen niet méér risico lopen bij een aanpassing van het beleggingsbeleid? Een dergelijke systematiek zou relatief eenvoudig inpasbaar zijn in de structuur van het FTK.

Het lid van de fractie 50PLUS/Baay-Timmerman merkt op het een goede zaak te vinden dat er géén wijziging optreedt in de administratieve verplichtingen van de fondsen – althans, dat is de indruk die bij hem na lezing van de stukken achterblijft. Ook deze verplichtingen moeten tot het noodzakelijke beperkt worden.

Genoemd lid merkt voorts op dat er zorg was, en nog steeds is, bij zijn fractie dat het aangepaste financieel toetsingskader niet goed uitpakt voor de jongere en oudere generaties. In dit verband vraagt hij om een grondige reactie op de bevindingen van de Pensioenfederatie. Het nieuwe financiële toetsingskader moet bijdragen aan een evenwichtige verdeling van lusten en lasten over «jong» en «oud». Het lid van de fractie 50PLUS/Baay-Timmerman merkt op er nog allerminst van overtuigd te zijn dat dit evenwicht dichterbij komt met de voorgestelde aanpassing van het financieel toetsingskader. Hij merkt voorts op dat het totale beleid van fondsen in evenwicht dient te zijn, en niet alleen het indexatiebeleid. Ook deelt genoemd lid de mening van de Pensioenfederatie dat contractspartijen en pensioenfondsbesturen gezamenlijk verantwoordelijk moeten worden gehouden voor generatie-evenwicht over de gehele pensioenregeling. Kan de Staatssecretaris uitvoerig ingaan op dit vraagstuk?

Het lid van de fractie 50PLUS/Baay-Timmerman merkt wederom op, dat de nieuwe eisen voor (inhaal)indexatie ongekend streng zijn. Welk doel en wiens belang wordt hiermee gediend? Het kan toch niet zo zijn, dat het in bepaalde gevallen decennia kan duren om achterstand volledig weg te werken? Genoemd lid is er nog steeds van overtuigd dat het pensioen – de waarde daarvan – met de nu voorgestelde onnodig strenge regels, voor een aanzienlijk deel kan verdampen voor jong én oud, zeker als de inflatie weer gaat oplopen.

Hij merkt op te vrezen dat het vertrouwen in het pensioenstelsel niet versterkt, maar juist verzwakt kan worden als gevolg van de nieuwe strengere financiële regels. Hoe is nog uit te leggen aan een pensioendeelnemer dat premies stijgen en/of de pensioenopbouw daalt, terwijl het door nieuwe indexatieregels veel langer duurt voor er compensatie of reparatie komt? Behoud van draagvlak voor het pensioenstelsel, bij oud én jong, zou uitgangspunt moeten zijn voor aanpassing van het toetsingskader. Dat betekent volgens het lid van de fractie 50PLUS/Baay-Timmerman dat het stelsel wel robuuster en schokbestendiger wordt gemaakt, maar zonder dat het kind (de pensioendeelnemer/-gerechtigde) met het badwater weg te gooien.

Genoemd lid vraagt bijzondere aandacht voor de premieontwikkeling. De ook door het kabinet gehoopte verlaging van premie blijft vooralsnog uit. De premie heeft de neiging zelfs te stijgen, en dat komt niet alleen door de renteontwikkeling. De grenzen die het nieuwe financieel toetsingskader stelt aan de premievaststelling, zorgen ervoor dat neerwaartse bijstelling van de premie in de praktijk beperkt mogelijk is.

Het lid van de fractie 50PLUS/Baay-Timmerman wijst erop dat de Pensioenfederatie voorrekenet dat de kostendeekkende premie voor 2015 stijgt met 17,7% ten opzichte van de kostendeekkende premie in 2014. Kan de Staatssecretaris aangeven hoe het nieuwe financieel toetsingskader naar haar oordeel kan bijdragen aan een gematigde premieontwikkeling? De mogelijkheden lijken het aan het woord zijnde lid zeer gering. Genoemd lid begrijpt dat over het ontwerpbesluit nog uitvoeringstechnisch commentaar zal worden ingewonnen. Kan dit nader toegelicht worden? Kan de Kamer kennis nemen van dit commentaar?

Vragen en opmerkingen van het lid van de 50PLUS/Klein-fractie

Het lid van de fractie 50PLUS/Klein heeft kennisgenomen van de verschillende stukken omtrent de Wet aanpassing financieel toetsingskader en heeft daarover de volgende vragen en opmerkingen.

Genoemd lid merkt allereerst op van mening te zijn dat een systeem zoals dat is voorgesteld, een schokbestendig pensioenstelsel dat lasten en lusten eerlijk verdeelt, een mooi streven is. Ook dat pensioenfondsen vooraf duidelijkheid bieden over de manier waarop mee- en tegenvallers doorwerken in de pensioenen en opgebouwde aanspraken is een goed uitgangspunt. Met het nieuwe FTK is naar zijn mening echter sprake van een nieuwe onevenwichtigheid. De hogere eisen voor aanhouden van buffers houden zijn gebaseerd op een rekenregel en niet op de daadwerkelijke bestaande buffers. Het ABP heeft bijvoorbeeld becijferd dat er in de komende vijftien jaar 3% tot 7%-punt lager pensioenresultaat wordt behaald. Gepensioneerden halen dit naar verwachting niet meer in. Met dit voorstel komt een koopkrachtbestendig pensioen verder uit zicht te liggen. Een mogelijkheid zou zijn de haalbaarheidstoets een prominentere rol te geven om te toetsen of een fonds voldoende vermogen heeft om toekomstbestendig te kunnen indexeren. Waarom heeft de Staatssecretaris deze mogelijkheid niet overwogen? Wat zijn de voor- en nadelen van deze benadering?

Zou het toepassen/uitbreiden van de haalbaarheidstoets in plaats van de nu voorgestelde rekenregel meer recht kunnen doen aan de individuele verschillen van pensioenfondsen in relatie tot de vraag of deze pensioenfondsen toekomstbestendig kunnen indexeren en/of toe te passen op inhaalindexatie?

Het lid van de fractie 50PLUS/Klein merkt op dat pensioenfondsen doorgaans een uniform indexatiebeleid hanteren. Straks moet echter per individu worden vastgesteld hoeveel indexatie er mag worden ingehaald, wat leidt tot een complexe administratie met hoge uitvoeringslasten. Heeft de Staatssecretaris dit met het nieuwe FTK beoogd? Om te voorkomen dat pensioenfondsen om deze reden geheel afzien van inhaalindexatie stelt genoemd lid voor om de individuele toetsing van inhaalindexatie uit het nieuwe FTK te schrappen. Hoe kan de Staatssecretaris hier invulling aan geven?

Voorts merkt het lid van de fractie 50PLUS/Klein op dat een aanvullende eis voor de inhaalindexatie is dat er slechts een-tiende van het overschot mag worden aangewend voor het inhalen of repareren van indexatie. Het zou logisch zijn om pensioenfondsen meer vrijheden te geven dit overschot in te zetten voor inhaalindexatie, zoals ook gesteld in de bij de Algemene Politieke Beschouwingen ingediende en aangehouden motie van het lid Klein over ruimte voor pensioenfondsen om een eenmalige inhaalindexatie van pensioenen mogelijk te maken (Kamerstukken 34 000, nr. 28). Wat is het oordeel van de Staatssecretaris over deze motie? De buffers blijven dan immers volledig op peil, die een zekerheid van 97,5% opleveren. De bedoeling van die zekerheid is de nominale rechten zeker te stellen. Als in het verleden die zekerheid niet gerealiseerd is en er afgestempeld is, is het dan niet redelijk, dat die afgestempelde aanspraken en rechten worden rechtgezet, als ook de nieuwe nominale aanspraken gewaarborgd zijn met een zekerheid van 97,5%? Immers, de kostendekkende premie betreft de inkoop van nieuwe nominale aanspraken. Hoe kan de Staatssecretaris hier invulling aan geven?

II Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris

PM